

Motion till riksdagen 2005/06:Fi286

av **Christina Axelsson m.fl. (s)**

Tillämpning av internationella konventioner vid upphandling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att vid offentlig upphandling ställa krav på att säljande företag och deras underleverantörer respekterar ILO:s åtta kärnkonventioner.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige både inom EU och globalt verkar för att sociala krav möjliggörs och används i all offentlig upphandling.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige ratificerar ILO:s konvention 94.

Motivering

Sveriges kommuner och landsting är liksom staten stora konsumenter av såväl varor som tjänster på den globala marknaden. Möbler, textilier och maskiner är bara några exempel på varor som produceras helt eller delvis på den globala marknaden för att sedan konsumeras i Sverige. Nu växer även den internationella tjänstehandeln snabbt. Handel över gränserna kan vara en av de mest kraftfulla drivkrafterna för ekonomisk utveckling, minskad fattigdom och förbättrade levnadsvillkor både för dem som köper och för dem som säljer. Inte minst vår egen historia är ett exempel på detta. Konkurrensen får självklart inte ske på vilka villkor som helst. Vi anser att de brott mot grundläggande fackliga och mänskliga rättigheter som i dag förekommer i många branscher är oacceptabla och dessutom ett hinder för utvecklingen. De stora upphandlingar som stat, kommun och landsting gör varje år kan bli ett viktigt verktyg för att stoppa dessa brott, om rätt krav ställs på företag. Krav vid offentliga upphandlingar har också delvis blivit ett verktyg för att driva på mot mer uthållig produktion, även om det är långt kvar till en helt miljöanpassad upphandling.

Fel! Okänt namn på

Redan i dag ställs vissa krav, t.ex. på att företag inte får ha stora skulder hos kronofogden och att företagen betalar skatt som de ska. Sedan 2002 finns också möjligheter att ställa krav på antidiskriminering i samband med upphandling. Det är nu hög tid att ta ytterligare steg. Genom att upphandlingen blir alltmer internationell och gränsöverskridande måste krav ställas på att internationellt erkänd arbetsrätt och nationell lag respekteras i samband med upphandling. Sverige bör med kraft driva dessa krav i arbetet kring offentlig upphandling inom EU.

Utgångspunkten för en socialt ansvarig upphandling är ILO:s åtta kärnkonventioner, nr 87 och 98 om förenings- och organisationsfrihet samt förhandlingsrätt, nr 29 och 105 om förbud mot tvångs- och slavarbete, nr 138 och 182 om förbud mot barnarbete och nr 100 och 111 om förbud mot diskriminering. Sverige har ratificerat samtliga dessa åtta konventioner och vi har anpassat vår lagstiftning efter dem. Det är viktigt att detta även genomsynar offentliga myndigheters upphandlingsreglementen.

Utöver de åtta kärnkonventionerna finns konvention 94. Denna konvention handlar om att offentliga kontrakt ska innehålla klausuler som tillförsäkrar de anställda lön och övriga arbetsvillkor som inte är mindre gynnsamma än dem som gäller för samma slags arbete inom samma yrke eller näringsgren i det område där arbetet utförs.

Sverige har ännu inte ratificerat konvention 94. Vi anser att företag som är verksamma i Sverige inte ska kunna konkurrera med lägre löner eller sämre avtalsvillkor än vad motsvarande svenska företag måste leva upp till. Därför är det nödvändigt att Sverige nu ratificerar konvention 94!

Dessa konventioner tillsammans med ett krav om att nationell lag måste respekteras utgör en absolut miniminivå som bör krävas av alla företag och deras underleverantörer för att de ska kunna kvalificera sig för offentliga kontrakt. Våra skattepengar ska inte tillåtas att användas för att subventionera dåliga arbetsvillkor och dåliga arbetsmiljöförhållande.

Stockholm den 4 oktober 2005

Christina Axelsson (s)

Hillevi Larsson (s)

Laila Bjurling (s)

Kaj Nordquist (s)

Börje Vestlund (s)